

Chvála setkávání

PhDr. Petr Nesvadba, CSc.

Slavný německý filosof Jürgen Habermas nedávno charakterizoval naši **současnou epochu** jako "**podněty přeplněnou, ale na setkání chudou**". Zdá se mi, že tato myšlenka je natolik zajímavá, že stojí za to, abychom jí věnovali malou úvahu.

Při prvním přiblížení se možná leckomu bude Habermasův postřeh zdát podivným, paradoxním, ba nesmyslným. Vnucuje se otázka: "Není to hloupost? Když žijeme ve světě, kde do nás denně buší tisíce a tisíce informací, nejružnějších možností, podnětů, inspirací, když se pohybujeme denně mezi stovkami a tisíci lidí, tak jakápak 'na setkání chudá' doba? Spíše naopak - měli bychom si naříkat na příliš mnoho setkávání!"

Jistě, nepopírám, že lidé se stýkají takřka neustále. Často je nám až nepříjemné, kolik toho musíme za jediný den stihnout, kam doběhnout, co zařídit, s kým jednat. Jenže při takovýchto příležitostech se lidé ve skutečnosti ani **setkat** nemusejí! Jen zařizují, obstarávají, řeší apod., přičemž "ti druzí" jsou jim přítom spíše nástrojem, než účelem...

Domnívám se, že když Habermas hovoří o "**setkání**", má na mysli něco poněkud jiného, než je běžný význam toho slova. Má na mysli nikoli ony vnější, účelové, zběžné kontakty a interakce mezi lidmi v každodenním životě, nýbrž "**vnitřní setkání**" - tedy chvíle vzájemného mezilidského porozumění, "souznění", myšlenkové a prožitkové "prolnutí" duševních světů dvou či více lidí. Tímto pojetím navazuje Habermas na varování, které již před 150 lety adresoval naší civilizaci existenciální myslitel S. Kierkegaard: uvědomme si, že člověk může trpět **prázdností** i ve zdánlivě **přeplněném světě!**

Kdo ví, možná, že - zdánlivě paradoxně - právě proto, že se ve shonu konzumního žití stále více obklopujeme **věcmi**, je v našem světě stále méně prostoru a času k tomu, abychom si rozuměli s druhými **lidmi**. Ano, náš svět je sice bohatý fungujícími a krásnými věcmi, skoro všechno je v něm na prodej, ale zároveň - a možná stále více - v něm láska, pravda a porozumění chodí "žebrotou". Náš svět je přeplněný hlukem, přesto zoufale málo odpovídá na otázky smyslu lidského života. Je v něm sice takřka vše vyplněno, naplánováno a technicky zorganizováno, ale přesto je roztržštěný a bloudí v něm tolik osamocených...

Možná, že to zní divně, ale setkávat se nemusíme jen s lidmi; setkávat (ale právě tak i míjet) se lze i s věcmi, životními situacemi, textem, dějinami... Vystávají mi na mysli skvělé postřehy Martina Bubera, jimiž naléhavě upozorňoval, jak propastný je rozdíl, přistupujeme-li k světu jako k „**Ty**“ a nebo jako k „**Ono**“; zatímco prvý přístup je vztahující se, respektující a rozumějící, ten druhý je zvěčňující a manipulativní...

Myslím, že bychom nikdy neměli zapomínat, že **dar setkávání** je jedním z nejúžasnějších darů, jehož se člověku od Boha dostalo. Již v tom slůvku samotném vidím tajemství smyslu: jde přece o chvílky, v nichž „**spolu s někým tkáme**“! Co? Inu, přece společné nitky, svoji malou pavučinku porozumění. Nestálo by za to, zkusit se například dnes večer zamyslet nad tím, kolik jsme od rána zažili skutečně autentických, obohacujících setkání?